

ภาคผนวก ก

พิธีกรรมการผูกข้อมือบ้านแม่แพม อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่



อุปกรณ์ที่ประกอบพิธีกรรมการผูกข้อมือ



ผู้นำในครอบครัวประกอบพิธีและผูกข้อมือ



ผู้นำประกอบพิธีผูกข้อมือให้บุตร-หลาน



บุตร-หลาน รอผูกข้อมือจากผู้นำครอบครัว



ผู้นำประกอบพิธีรินเหล้าบอกกล่าวเจ้าป่าเจ้าเขา



บุตรหลานรอผู้นำประกอบพิธีในการรินเหล้า



ผู้วิจัยร่วมผูกข้อมือจากผู้นำประกอบพิธี



ผู้วิจัยถ่ายรูปกับผู้นำประกอบพิธีและบุตร-หลาน

ภาคผนวก ข

พิธีกรรมการผูกข้อมือบ้านแม่นามน อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่



อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบพิธีผูกข้อมือ



ผู้มาร่วมงานผูกข้อมือให้กับเจ้าภาพผูกข้อมือ



ผู้มาร่วมงานแจกจ่ายไว้ออผูกข้อมือให้กับเจ้าภาพ



เจ้าภาพผูกข้อมือผูกข้อมือให้กับผู้วิจัย



ผู้ร่วมพิธีพิธีผูกข้อมือให้บุตร-หลาน เจ้าภาพ



ผู้มาร่วมพิธีผูกข้อมือให้กับผู้วิจัย



ผู้มาร่วมงานรอเข้ามาผูกข้อมือให้เจ้าภาพผูกข้อมือ



บุตร-หลานถ่ายรูปร่วมกันในวันผูกข้อมือ

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกของงานวิจัย

เรื่อง

ศึกษาวิเคราะห์พิธีกรรมการผูกข้อมือกะเหรี่ยงสะกอตามแนวพุทธจริยศาสตร์

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

- ๑.๑ ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....
- ๑.๒ สถานะภาพของผู้ให้ข้อมูล ☐ พระสงฆ์ ☐ ผู้นำชุมชน ☐ ผู้ประกอบพิธี
☐ ผู้รับการผูกข้อมือ ☐ ผู้ร่วมพิธีกรรม
- ๑.๓ ที่อยู่ ☐ บ้านแม่แพม ☐ บ้านแม่หาด ☐ บ้านนามน
- ๑.๔ อาชีพหลัก (ระบุ)
- ๑.๕ วัน/เดือน/ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ ๒ ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบเรื่องบันทึกละเอียด

- ๒.๑ พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้มีความเชื่อและความเป็นมาอย่างไร ?
- ๒.๒ พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร ?
- ๒.๓ พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้ส่งผลดีหรือมีประโยชน์ต่อครอบครัวท่านอย่างไรบ้าง ?
- ๒.๔ พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้ส่งผลดีหรือมีประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนอย่างไรบ้าง ?
- ๒.๕ การผูกข้อมือนี้ส่งผลให้กับสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง ?
- ๒.๖ พิธีกรรมการผูกข้อมือส่งผลอะไรบ้างกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนอย่างไรบ้าง ?
- ๒.๗ พิธีกรรมการผูกข้อมือส่งผลต่อพิธีกรรมอื่นหรือประเพณีอื่นในชุมชนอย่างไรบ้าง ?
- ๒.๘ พิธีกรรมการผูกข้อมือมีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตของท่านและชุมชนอย่างไร ?
- ๒.๙ ชาวบ้านจะร่วมกันอนุรักษ์และรักษาพิธีกรรมการผูกข้อมือต่อไปได้อย่างไร ?
- ๒.๑๐ พิธีกรรมการผูกข้อมือส่งผลต่อเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ของชุมชนอย่างไร ?

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

งานวิจัยเล่มนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสอดคล้องของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก) จำนวน ๓ ท่าน ดังนี้คือ

๑.) ผศ.ดร. วิโรจน์ อินทนนท์, ป.ธ.๗, พธ.บ. (ศาสนา), M.A. (Philosophy),
Ph.D. (Philosophy)

๒.) ผศ.ดร. สยาม ราชวัตร, ป.ธ.๙, ศษ.บ., รป.บ., อ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ),
พธ.ด. (พุทธศาสนา)

๓.) รศ. สนิท สัตโยภาส, กศ.บ. (การศึกษาด้านจิต), ศศ.ม. (การสอนภาษาไทย)

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๒๔/ว ๒๕๕๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่วัดสวนดอก พระอารามหลวง ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐โทร. (๐๕๓) ๒๖๘๖๖๗, ๒๖๕๑๔๕, ๒๖๐๔๕๑,
๒๑๐๓๗๕ มือถือ ๐๘๓-๑๘๕๖๓๗๓
โทรสาร. ๐๕๓-๒๖๐๔๕๒

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.วิโรจน์ อินทนนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการงานวิจัย
๒. เครื่องมือวิจัยจำนวน ๑ ชุด
จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระญาณพล กิตติปัญญา (ไพโรมรัตน์) เลขประจำตัวนิสิต ๕๖๐๔๔๐๕๐๔๘ เป็นนิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (ภาคปกติ) ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธี
กรรมการผูกข้อมือของกะเหรี่ยงสะกอ AN ANALYTICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF BUDDHIST ETHICS IN
KAREN SAKOR'S HAND TYING RITE”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ ทางศูนย์
บัณฑิตศึกษาฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในลักษณะงานวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมืองานวิจัย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พูนชัย ปันยยะ)

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

โทร. ๐-๕๓๒๗-๘๔๖๗ ต่อ ๓๑๑

ที่ ศธ ๖๑๒๔/ว ๒๗



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

วัดสวนดอก พระอารามหลวง ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

โทร. (๐๕๓) ๒๗๘๖๖๓, ๒๗๕๑๔๕, ๒๗๐๔๕๑,
๒๑๐๓๖๕ มือถือ ๐๘๗-๑๘๕๗๓๗๓
โทรสาร. ๐๕๓-๒๗๐๔๕๒

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ในการตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการงานวิจัย	จำนวน	๑	ชุด
	๒. เครื่องมือวิจัย	จำนวน	๑	ชุด

ด้วย พระญาณพล กิตติปณฺโญ (ไพโรมรรัตน์) เลขประจำตัวนิต ๕๖๐๔๔๐๕๐๔๘ เป็นนิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (ภาคปกติ) ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธี
กรรมการผูกข้อมือของกะเหรี่ยงสะกอ AN ANALYTICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF BUDDHIST ETHICS IN
KAREN SAKOR'S HAND TYING RITE”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ ทางศูนย์
บัณฑิตศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในลักษณะงานวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเคราะห้ในการตรวจเครื่องมืองานวิจัย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ


(ผศ.ดร.พูนชัย ปันยยะ)

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

โทร. ๐-๕๓๒๗-๘๔๖๗ ต่อ ๓๑๑๑

ที่ ศธ ๖๑๒๔/ว ๒๗



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

วัดสวนดอก พระอารามหลวง ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

โทร. (๐๕๓) ๒๓๘๖๖๗, ๒๓๕๑๔๕, ๒๓๐๔๕๑,
๒๑๐๓๓๕ มือถือ ๐๘๓-๑๘๕๗๓๓๓
โทรสาร. ๐๕๓-๒๓๐๔๕๒

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ในการตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.สนิท สัตโยภาส

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการงานวิจัย	จำนวน	๑	ชุด
	๒. เครื่องมือวิจัย	จำนวน	๑	ชุด

ด้วย พระญาณพล กิตติปัญญา (ไพโรมรัตน์) เลขประจำตัวนิสิต ๕๖๐๔๔๐๕๐๔๘ เป็นนิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (ภาคปกติ) ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธี
กรรมการผูกข้อมือของกะเหรี่ยงสะกอ AN ANALYTICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF BUDDHIST ETHICS IN
KAREN SAKOR'S HAND TYING RITE”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ ทางศูนย์
บัณฑิตศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในลักษณะงานวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเคราะห้ในการตรวจเครื่องมืองานวิจัย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พูนชัย ปันนิยะ)

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

โทร. ๐-๕๓๒๗-๘๔๖๗ ต่อ ๓๓๑

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่า คำถามแต่ละข้อมีความเหมาะสมตามที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓

ลงในช่องคะแนน โดยพิจารณาตามความเห็นของท่าน ดังนี้

ช่อง +1 ถ้าเห็นด้วย / เหมาะสม / ถูกต้อง

ช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจ

ช่อง -1 ถ้าไม่เห็นด้วย / ไม่เหมาะสม / ไม่ถูกต้อง

อนึ่ง ข้อใดในแบบสัมภาษณ์ ที่ท่านเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขหรือตัดออก กรุณาให้ความเห็นในแบบสอบถามตามความเห็นของท่าน

ลำดับ	รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	คำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	✓			
2	การเลือกประชากรเหมาะสมกับงานวิจัย	✓			
3	การเลือกเครื่องมือเหมาะสมกับเนื้อหาของการวิจัย	✓			
4	คำถามครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย	✓			
5	ลักษณะรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ถูกต้องและเหมาะสม	✓			
6	จำนวนคำถามในแต่ละตอนเหมาะสมกับเนื้อหาของการวิจัย	✓			
7	ภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ชัดเจนและเข้าใจง่าย	✓			
8	ภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ถูกต้องและเหมาะสม	✓			
9	คำถามในแบบสัมภาษณ์กะทัดรัด สามารถตอบได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	✓			
10	การเรียงลำดับคำถามสอดคล้องกับลำดับเนื้อหาของการวิจัย	✓			
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(ศ.ดร.วิไล อภิรักษ์)

ตำแหน่ง

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่า คำถามแต่ละข้อมีความเหมาะสมตามที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำ

เครื่องหมาย ✓

ลงในช่องคะแนน โดยพิจารณาตามความเห็นของท่าน ดังนี้

ช่อง +1 ถ้าเห็นด้วย / เหมาะสม / ถูกต้อง

ช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจ

ช่อง -1 ถ้าไม่เห็นด้วย / ไม่เหมาะสม / ไม่ถูกต้อง

อนึ่ง ข้อใดในแบบสัมภาษณ์ ที่ท่านเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขหรือตัดออก กรุณาให้

ความเห็นในแบบสอบถามตามความเห็นของท่าน

ลำดับ	รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	คำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย			✓.....	ความเห็นเพิ่มเติม
2	การเลือกประชากรเหมาะสมกับงานวิจัย		✓.....		
3	การเลือกเครื่องมือเหมาะสมกับเนื้อหาของการวิจัย			✓.....	
4	คำถามครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย			✓.....	
5	ลักษณะรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ถูกต้องและเหมาะสม		✓.....		
6	จำนวนคำถามในแต่ละตอนเหมาะสมกับเนื้อหาของการวิจัย			✓.....	
7	ภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ชัดเจนและเข้าใจง่าย		✓.....		
8	ภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ถูกต้องและเหมาะสม		✓.....		
9	คำถามในแบบสัมภาษณ์กะทัดรัด สามารถตอบได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย			✓.....	
10	การเรียงลำดับคำถามสอดคล้องกับลำดับเนื้อหาของการวิจัย			✓.....	
รวม					

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(ผศ.ดร.อติพร ราชวัตร)

ตำแหน่ง

ผู้ทรงคุณวุฒิอาวุโส

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่า คำถามแต่ละข้อมีความเหมาะสมตามที่ระบุไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓

ลงในช่องคะแนน โดยพิจารณาตามความเห็นของท่าน ดังนี้

ช่อง +1 ถ้าเห็นด้วย / เหมาะสม / ถูกต้อง

ช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจ

ช่อง -1 ถ้าไม่เห็นด้วย / ไม่เหมาะสม / ไม่ถูกต้อง

อนึ่ง ข้อใดในแบบสัมภาษณ์ ที่ท่านเห็นสมควรปรับปรุง แก้ไขหรือตัดออก กรุณาให้ความเห็นในแบบสอบถามตามความเห็นของท่าน

ลำดับ	รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	คำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	✓			
2	การเลือกประชากรเหมาะสมกับงานวิจัย	✓			
3	การเลือกเครื่องมือเหมาะสมกับเนื้อหาของการวิจัย	✓			
4	คำถามครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย	✓			
5	ลักษณะรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ถูกต้องและเหมาะสม	✓			
6	จำนวนคำถามในแต่ละตอนเหมาะสมกับเนื้อหาของการวิจัย	✓			
7	ภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ชัดเจนและเข้าใจง่าย	✓			
8	ภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ถูกต้องและเหมาะสม	✓			
9	คำถามในแบบสัมภาษณ์กะทัดรัด สามารถตอบได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	✓			
10	การเรียงลำดับคำถามสอดคล้องกับลำดับเนื้อหาของการวิจัย	✓			
รวม		10			1

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(นางสาว สิริโชค สิริโชค)

ตำแหน่ง วิชาภาษาอังกฤษ

ตารางสรุปคะแนน IOC

ลำดับ	รายการประเมิน	คะแนนการพิจารณาของ ผ.ศ.ดร. วิโรจน์ อิน ทนนท์	คะแนนการพิจารณาของ ผ.ศ.ดร. สยาม ราช วัตร	คะแนนการพิจารณาของ ร.ศ. สนิท สัตโย ภาส	ค่า IOC
๑	คำถามสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการ วิจัย	+๑	-๑	+๑	๐.๖๖
๒	การเลือกประชากร เหมาะสมกับงานวิจัย	+๑	๐	+๑	๐.๖๖
๓	การเลือกเครื่องมือ เหมาะสมกับเนื้อหา ของการวิจัย	+๑	-๑	+๑	๐.๖๖
๔	คำถามครอบคลุมของ เขตเนื้อหาของการ วิจัย	+๑	-๑	+๑	๐.๖๖
๕	ลักษณะรูปแบบของ การสัมภาษณ์ถูกต้อง เหมาะสม	+๑	๐	+๑	๐.๖๖
๖	จำนวนคำถามในแต่ละ ตอนเหมาะสมกับ เนื้อหาของการวิจัย	+๑	-๑	+๑	๐.๖๖
๗	ภาษาที่ใช้ในแบบ สัมภาษณ์ชัดเจนและ เข้าใจง่าย	+๑	๐	+๑	๐.๖๖
๘	ภาษาที่ใช้ในแบบ สัมภาษณ์ถูกต้องและ เหมาะสม	+๑	๐	+๑	๐.๖๖
๙	คำถามในแบบ สัมภาษณ์กะทัดรัด สามารถตอบได้ตรง ตรงกับวัตถุประสงค์ ของการวิจัย	+๑	-๑	+๑	๐.๖๖
๑๐	การเรียงลำดับคำถาม สอดคล้องกับเนื้อหา ของการวิจัย	+๑	-๑	+๑	๐.๖๖
	คะแนนรวม	๑๐	0	๑๐	๐.๖๖

ภาคผนวก จ

หนังสืออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลภาคสนาม

ที่ ศธ ๖๑๒๔/ว ๙ ๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่วัดสวนดอก พระอารามหลวง ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐โทร. (๐๕๓) ๒๖๘๖๖๖, ๒๖๕๑๔๕, ๒๖๐๔๕๑,
๒๑๐๓๖๕ มือถือ ๐๘๖-๑๘๕๖๓๖๓
โทรสาร. ๐๕๓-๒๖๐๔๕๒

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหิ์ให้ินลิตเก็บข้อมูล

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดแม่แพม

ด้วย พระญาณพล กิตติปัญญา (ไพโรมรรตน์) เลขประจำตัวนิต ๕๖๐๔๔๐๕๐๔๘ เป็นนิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (ภาคปกติ) ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธี
กรรมการผูกข้อมือของกะเหรี่ยงสะกอ AN ANALYTICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF BUDDHIST ETHICS IN
KAREN SAKOR'S HAND TYING RITE”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์ของนิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอความ
อนุญาตให้ินลิตเข้าไปเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยนิตจะเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

จึงนมัสการมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุญาต

นมัสการด้วยความเคารพ

(ผศ.ดร.พูนชัย ปันนิยะ)

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

โทร. ๐-๕๓๒๗-๘๙๖๗ ต่อ ๓๑๑



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

วัดสวนดอก พระอารามหลวง ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

โทร. (๐๕๓) ๒๖๘๖๖๖, ๒๖๕๑๔๕, ๒๖๐๔๕๑,
๒๑๐๓๖๕ มือถือ ๐๘๖-๑๘๕๖๓๖๓
โทรสาร. ๐๕๓-๒๖๐๔๕๒

ที่ ศธ ๖๑๒๔/ว ๒๕๖

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูล

เรียน ผู้ใหญ่บ้านแม่แพม

ด้วย พระญาณพล กิตติปัญญา (ไพโรมรรตน์) เลขประจำตัวนิสิต ๕๖๐๔๔๐๕๐๔๘ เป็นนิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (ภาคปกติ) ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธี
กรรมการผูกข้อมือของกะเหรี่ยงสะกอ AN ANALYTICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF BUDDHIST ETHICS IN
KAREN SAKOR'S HAND TYING RITE”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขออนุญาต
อนุญาตให้บัณฑิตเข้าไปเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยนิสิตจะเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พูนชัย ปันยยะ)

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

โทร. ๐-๕๓๒๗-๘๙๖๗ ต่อ ๓๑๑



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

วัดสวนดอก พระอารามหลวง ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

โทร. (๐๕๓) ๒๗๘๖๖๗, ๒๗๕๑๔๕, ๒๗๐๔๕๑

๒๑๐๓๗๕ มือถือ ๐๘๗-๑๘๕๗๓๗๓

โทรสาร. ๐๕๓-๒๗๐๔๕๒

ที่ ศธ ๖๑๒๔/ว(มจร)

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูล

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดนามน

ด้วย พระญาณพล กิตติปัญญา (ไพโรมรัตน์) เลขประจำตัวนิต ๕๖๐๔๔๐๕๐๔๘ เป็นนิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (ภาคปกติ) ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธี
กรรมการผูกข้อมือของกะเหรี่ยงสะกอ AN ANALYTICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF BUDDHIST ETHICS IN
KAREN SAKOR'S HAND TYING RITE”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอความ
อนุเคราะห์ให้หนังสือเข้าไปเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยนิสิตจะเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

จึงน้อมสการมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นมัสการด้วยความเคารพ

(ผศ.ดร.พูนชัย ปันนิยะ)

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

โทร. ๐-๕๓๒๗-๘๙๖๗ ต่อ ๓๑๑๑

ที่ ศธ ๖๑๒๔/ว. ๕ ม.



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

วัดสวนดอก พระอารามหลวง ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

โทร. (๐๕๓) ๒๓๘๕๖๓, ๒๓๕๑๔๕, ๒๓๐๔๕๑,
๒๑๐๓๗๕ มือถือ ๐๘๗-๑๘๕๓๓๗๓
โทรสาร. ๐๕๓-๒๓๐๔๕๒

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตออกหนังสือเก็บข้อมูล

เรียน ผู้ใหญ่บ้านนามน

ด้วย พระญาณพล กิตติปัญญา (ไพโรมรัตน์) เลขประจำตัวนิสิต ๕๖๐๔๔๐๕๐๔๘ เป็นนิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (ภาคปกติ) ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธี
กรรมการผูกข้อมือของกะเหรี่ยงสะกอ AN ANALYTICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF BUDDHIST ETHICS IN
KAREN SAKOR'S HAND TYING RITE”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขออนุญาต
ออกหนังสือให้หนังสือเข้าไปเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยนิสิตจะเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พูนชัย ปันนิยะ)

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

โทร. ๐-๕๓๒๗-๘๘๖๗ ต่อ ๓๑๑

ที่ ศธ ๖๑๒๔/ว (สพ)



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่
วัดสวนดอก พระอารามหลวง ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐
โทร. (๐๕๓) ๒๖๘๕๖๖, ๒๖๕๑๔๕, ๒๖๐๔๕๑
๒๑๐๓๗๕ มือถือ ๐๘๗-๑๘๕๓๓๗๓
โทรสาร. ๐๕๓-๒๖๐๔๕๒

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูล

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดพระนาง

ด้วย พระญาณพล กิตติปัญญา (ไพโรมรัตน์) เลขประจำตัวนิสิต ๕๖๐๔๔๐๕๐๔๘ เป็นนิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (ภาคปกติ) ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธี
กรรมการผูกข้อมือของกะเหรี่ยงสะกอ AN ANALYTICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF BUDDHIST ETHICS IN
KAREN SAKOR'S HAND TYING RITE”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอความ
อนุเคราะห์ให้นิสิตเข้าไปเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยนิสิตจะเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

จึงนมัสการมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

นมัสการด้วยความเคารพ

(ผศ.ดร.พูนชัย ปันยยะ)

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

โทร. ๐-๕๓๒๗-๘๔๖๗ ต่อ ๓๓๑๑

ที่ ศธ ๖๑๒๔/ว.๕๗



มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

วัดสวนดอก พระอารามหลวง ต.สุเทพ อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

โทร. (๐๕๓) ๒๓๘๖๖, ๒๓๕๔๔, ๒๓๐๔๕๑,
๒๓๐๓๗๕ มือถือ ๐๘๗-๑๘๕๗๓๓๓
โทรสาร. ๐๕๓-๒๓๐๔๕๒

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูล

เรียน ผู้ใหญ่บ้านแม่หาด

ด้วย พระญาณพล กิตติปัญญา (ไพโรมรัตน์) เลขประจำตัวนิสิต ๕๖๐๔๔๐๕๐๔๘ เป็นนิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (ภาคปกติ) ของศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในพิธี
กรรมการผูกข้อมือของกะเหรี่ยงสะกอ AN ANALYTICAL STUDY ON THE INFLUENCE OF BUDDHIST ETHICS IN
KAREN SAKOR'S HAND TYING RITE”

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขออนุญาต
ขออนุญาตให้หนังสือเข้าไปเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ โดยนิสิตจะเข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พูนชัย ปันนิยะ)

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร.วิทยาเขตเชียงใหม่

โทร. ๐-๕๓๒๗-๘๙๖๗ ต่อ ๓๑๑

ภาคผนวก ข

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ บ้านแม่แพม

๑. พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้มีความเชื่อและความเป็นมาอย่างไร ?

พระทินกร กล่าวว่าพิธีกรรมการผูกข้อมือนี้เป็นความเชื่อของบรรพบุรุษแต่สมัยปู่ย่าตายายได้ยึดถือปฏิบัติกันมา โดยการผูกข้อมือในหนึ่งปีจะมีการผูกข้อมืออยู่สองครั้ง ซึ่งจะจัดอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์และเดือนสิงหาคม การผูกข้อมือนี้เพื่อให้เกิดเป็นสิริมงคลแก่ตัวเอง ครอบครัวและชุมชนเพื่อยังประโยชน์สุขให้เกิดขึ้นต่อไป

คาเพ กล่าวว่า พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้เริ่มแรกมาจากพ่อแม่ที่ได้ปฏิบัติกันสืบๆมา มารุ่นหลังยึดถือปฏิบัติกันสืบๆมาจนจวบจนทุกวันนี้ก็ยังถือปฏิบัติกันอยู่ การผูกข้อมือนี้เพื่อขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้เราอยู่เย็นเป็นสุข สุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ การทำเกษตรก็ขอให้ได้ผลดี โดยทุกหลังคาเรือนในหมู่บ้านจะพร้อมใจกันปฏิบัติโดยเริ่มแรกจากพร้อมใจไปร่วมที่บ้านผู้นำหมู่บ้านพร้อมนำเหล้ามาคนละหนึ่งขวดเล็ก แล้วนำมาเทรวมกันหนึ่งขวดเป็นเหล้าในพิธี

กิลิ กล่าวว่า พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้มีมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว โดยเริ่มแรกทีเดียวเราต่างอาศัยอยู่กันกระเจากระจาย คนละที่คนละทางไม่มีหลักแหล่งที่มั่นคง แต่เราก็ตึงยึดถือประกอบพิธีเอะแคะ (พิธีดั้งเดิม) หลังจากที่เราไม่ได้ทำตามแล้วเราก็กกลับมาผูกข้อมือแทนผูกข้อมือกันมาจนถึงทุกวันนี้

พิทักษ์ กล่าวว่า พิธีกรรมการผูกข้อมือถือปฏิบัติตามปู่ย่าตายายที่ปฏิบัติกันมาแล้ว เป็นจารีตข้อปฏิบัติที่จะต้องรับมาจากผู้เฒ่าผู้แก่ ปฏิบัติตามปู่ย่า ตายาย ตามพ่อแม่ที่ทำกันมา

ศรีไล กล่าวว่า พิธีกรรมการผูกข้อมือยึดถือและเป็นการปฏิบัติตามพ่อแม่ เพราะเป็นของโบราณที่ปฏิบัติกันมาเป็นเวลานานมากแล้ว ทุกครัวเรือนในหมู่บ้านจะยึดถือปฏิบัติกันทั้งหมู่บ้าน เป็นการสร้างความสามัคคีกัน ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์พิธีกรรมที่บรรพบุรุษถือปฏิบัติกันและแต่ละปีก็มีการผูกข้อมือเพียงแค่สองครั้งเท่านั้นเอง

ธิดิการจน์ กล่าวว่า พิธีกรรมการผูกข้อมือมีมาแต่สมัยปู่ย่า ตาทวดแล้วละ ปู่ย่า ตายายสอนกันมาอย่างนี้ คือให้กลับมาผูกข้อมือ กลับมารวมกันในครอบครัวทั้งพี่ทั้งน้อง กลับมาเรียกขวัญขวัญที่ตกหล่น หายจากไปตามที่ต่างๆเนื่องจากการไปทำงานประกอบอาชีพตามที่ต่างๆ ให้ขวัญนั้นได้กลับมาอยู่กับเนื้อกับตัวเอง

พริภา กล่าวว่า พิธีกรรมการผูกข้อมือเป็นพิธีที่ปู่ย่าตายายที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน จวบจนทุกวันนี้ โดยเชื่อกันว่าเมื่อผูกข้อมือแล้วจะทำให้เกิดสิ่งดีๆเกิดขึ้นกับชีวิตและครอบครัว โดยจะมีการผูกข้อมือปีละสองครั้ง ในเดือนกุมภาพันธ์กับเดือนสิงหาคม

๒. พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร ?

ไม่ได้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

๓. พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้ส่งผลดีหรือมีประโยชน์ต่อครอบครัวท่านอย่างไรบ้าง ?

พระทินกร กล่าวว่าพิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้เป็นพิธีกรรมที่สำคัญที่สุดคือ ทำให้ครอบครัวได้กลับมาพบหน้าพบตากัน สร้างความอบอุ่นในครอบครัว สร้างความสามัคคีกันภายในครอบครัวและยังสร้างความสามัคคีกันในชุมชนอีกด้วย ก็เพราะการกลับมาผูกข้อมือวันนี้

คาเพ กล่าวว่า การผูกข้อมือทำให้เราอยู่เย็นเป็นสุข สุขภาพร่างกายแข็งแรง ทำการงานก็ไม่มีอุปสรรค ผลผลิตทางเกษตรกรรมก็ได้ผลผลิตที่ดี ไม่ใช่ได้แต่ตัวคนเดียว ทั้งครอบครัวและทั้งหมู่บ้านต่างก็ได้สิ่งเหล่านี้เช่นกัน กล่าวก็คือทุกคนต่างก็สุขภาพและสุขใจจากการผูกข้อมือทั้งสิ้น

กิลิ กล่าวว่าหลังจากที่ผูกข้อมือแล้วลูกหลาน ก็นอนดี หลับสบาย อยู่ดีกินดีขึ้นการเป็นอยู่ดีขึ้น หลังจากที่ถูกหลานเหล่านั้นหลับไม่ตื่นนอนไม่ได้ กินไม่ได้กินไม่อร่อย เมื่อเห็นลูกหลานอยู่ดีกินดีหลับได้กินได้ก็มีความสุขตาม ทั้งยังสร้างความรักความสามัคคีให้เกิดในครอบครัวแน่นแฟ้นขึ้นมาอีกด้วยและการเป็นอยู่ก็ปกติสุขด้วย

พิทักษ์ กล่าวว่าทำให้กลับมาได้พบเจอหน้ากัน เมื่อกลับมาพบเจอหน้ากัน พ่อ แม่ ลูกหลานก็มีความใกล้ชิดกัน ทั้งยังเป็นการแสดงความเคารพต่อบรรพบุรุษและพ่อแม่ เกิดความสุขกายสุขใจกันของคนในครอบครัวที่ต่างจากกันไปทำงานที่ต่างๆและเกิดปิติสุขทุกครั้งที่ได้เจอกัน

ศรีไล กล่าวว่า ในวันนี้วันที่ผูกข้อมือบุตรหลานทุกคนก็จะกลับมารวมกันที่บ้าน ผูกข้อมือร่วมกันกับบุตรหลาน ได้กินข้าวร่วมกัน ทำให้อยู่กันอย่างสงบสุข วันไหนที่ไม่มีการผูกข้อมือบุตรหลานจะไม่กลับมาหรือกลับมาไม่ครบคน แต่วันนี้บุตรหลานกลับมาพร้อมหน้ากันทุกคน

ธิดิการจน์ กล่าวว่า ในวันนี้วันที่ผูกข้อมือทำให้ได้เจอญาติพี่น้อง ที่กลับมาจากที่ต่างๆ ทำให้เกิดความสุขใจ ญาติพี่น้องได้เจอกัน เจอพ่อแม่ เจอปู่ย่าตายาย ได้พูดได้คุยสนทนากัน ก่อให้เกิดความสุขกายสุขใจซึ่งกันและกัน

พริภา กล่าวว่า เมื่อได้ผูกข้อมือแล้ว ครอบครัวความเป็นอยู่ก็จะดีขึ้น จะมีความเจริญยิ่งขึ้นไป จะมีแต่สิ่งดีๆเข้ามาหา และทำให้เกิดความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

๔. พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้ส่งผลดีหรือมีประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนอย่างไรบ้าง?

พระทินกร กล่าวว่า การผูกข้อมือทำให้ชุมชนมีความสามัคคีกัน มีความปรองดองกัน ได้พ้อเจ้อกันสร้างมาตรฐานและความแข็งแรงในชุมชน ทั้งยังสร้างความแข็งแกร่งในประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามให้มีความคงอยู่สืบนานไป สิ่งสำคัญคือเป็นการสร้างความสามัคคีความปรองดองกันในชุมชน

กิติ กล่าวว่า ลูกหลานทุกคนในหมู่บ้านในชุมชนได้กลับมาร่วมงานกัน ผู้เฒ่าผู้แก่หรือผู้อาวุโสก็จะผูกข้อมือให้ต่างก็ขอพรให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ดูแลปกป้องรักษาเขา ต่างคนต่างขอก็ทำให้เกิดความผาสุก ลูกหลานเหล่านั้นก็เจริญและดีขึ้น

พิทักษ์ กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้นี้เป็นการสร้างความสามัคคี เนื่องจากคนทั้งหมู่บ้านจะร่วมใจกันผูกข้อมือรวมทั้งลูกหลานที่กลับมาบ้าน โดยสองวันนี้จะไม่ประกอบภารงานใดๆทั้งสิ้น คนในครอบครัวทุกคนจะอยู่บ้านกัน และไปร่วมขับร้องลำนำเพลงด้วยกันในขณะเวลาเดินไปในหมู่บ้านแต่ละหลัง ญาติพี่น้องที่อยู่ไกลก็จะมาร่วมงานอีกด้วยเช่นกัน

ศรีไล กล่าวว่า เป็นโอกาสดีที่ผู้เฒ่าผู้แก่หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้านได้มาเยี่ยมเยียนในบ้านทั้งยังมาผูกข้อมือแล้วอวยพรให้กับคนในครอบครัว และเป็นการสร้างความสามัคคีกันให้มากขึ้นของคนในหมู่บ้านพ่อแม่ก็ได้เจอลูกหลานตัวเองและลูกหลานคนอื่นด้วยรวมทั้ง พี่ ป้า น้า อาทั้งหลายด้วยเช่นกัน

จิตติการจน์ กล่าวว่า ผลดีต่อสังคมคือ ญาติพี่น้อง พี่ป้า น้าอา เพื่อนที่ไม่ได้เจอกันมานานก็ได้กลับมาพบเจอกัน ร่วมรับประทานอาหารด้วยกันหรือร่วมดื่มสุรไปด้วยกันคนละนิดคนละหน่อยในพิธี เมื่อเจอกันต่างคนต่างก็มีความสุขที่ได้เจอญาติ เจอครอบครัวรวมทั้งคนในหมู่บ้าน ซึ่งคนทั้งในหมู่บ้านต่างเปรียบเสมือนพี่น้องกัน

พรธิภา กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้นี้ทำให้อยู่ร่วมกันได้ อยู่กับชุมชนได้ ทำให้เกิดการมักคุ้นกันมากขึ้น มีความเป็นเพื่อน เป็นพี่น้องกันมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้อยู่ร่วมกันได้ กินร่วมกันได้ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน มีความสนิทสนมมักคุ้นกันและก็เกิดความสามัคคีในชุมชนสังคม

๕. การผูกข้อมือนี้นี้ส่งผลให้กับสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง ?

พระทินกร กล่าวว่า ในวันที่ผูกข้อมือนี้นี้ชาวบ้านทุกครอบครัวหมู่บ้านจะไม่ออกไปในชุมชนออกไปทำงาน จะอยู่ในหมู่บ้านประกอบพิธีผูกข้อมือกัน เมื่อคนไม่ได้ออกไปประกอบอาชีพการงาน การตัดไม้ การฆ่าสัตว์ หรืออื่นๆที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก็ไม่มี การผูกข้อมือจึงเป็นกระบวนการหนึ่งในการรักษาสิ่งแวดล้อมรักษาธรรมชาติอีกทางหนึ่งและเป็นการดูแลกันในชุมชน

คาเพ กล่าวว่า ในคำผูกข้อมือของเราจะกล่าวถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โดยขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้น ทั้งเจ้าป่าเจ้าเขา ขุนน้ำขุนห้วย ให้มาปกป้องดูแลรักษาเรา ดูแลรักษาหมู่บ้าน

ลูกหลานทุกคนในหมู่บ้าน เมื่อเราขอเขาแล้วสิ่งต่อไปที่ให้เราคือการต้องรู้จักดูแล รู้จักรักษา รู้จักใช้เขาด้วยเช่น

กิลี กล่าวว่า อย่างไม้พาย (หน่อโอชะ) ที่ใช้ในพิธี เวลาเคาะนั้นเราจะบอกกล่าวให้เจ้าป่า เจ้าเขา ชุนห้วย ชุนน้ำ ว่าเราได้ใช้แม่น้ำสายนี้ ป่าผืนนี้ ขอให้ช่วยดูแล จากนั้นไปพวกเราจะลงมือทำการเกษตร จะทำไร่ จะทำนาจนแล้ว ขอให้ผลผลิตในการเกษตรต่างๆเจริญเติบโต ได้ผลผลิตดีๆเหมือนให้เขาได้ช่วยดูแลรักษาตามที่เราได้ขอไว้ แล้วเราก็ต้องให้เขาคืนโดยการดูแลเขา รักษาเขา ไม่ทำลายเขาเป็นการแสดงถึงความกตัญญูต่อเขาที่ช่วยเหลือเรา แล้วในช่วงผูกข้อมือก็จะไม่มีการเที่ยวป่า ไม่พักค้างคืนที่ไหน ห้ามยิงนกตกปลา ให้อยู่ในหมู่บ้านประกอบพิธีผูกข้อมือกันในชุมชน

พิทักษ์ กล่าวว่า เมื่อใกล้ถึงเวลาวันผูกข้อมือทำให้มีเวลาอยู่บ้านทำความสะอาดบ้าน บริเวณบ้านให้ดูสะอาดหุสะอาดตา ตระเตรียมบ้านช่องให้เป็นสัดส่วนเพื่อรองรับแขกที่อื่นจะมาร่วมงานผูกข้อมือ ทั้งนี้สองวันนี้นั้นประกอบพิธีผูกข้อมือเราจะไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต นอกเสียจากไก่ที่ใช้ในพิธี กล่าวคือ ต้องงดเว้นจากการทำงาน ไม่ออกนอกหมู่บ้าน ซึ่งสองวันนี้อยู่ทุกคนจะอยู่ในหมู่บ้านกัน

ศรีไล กล่าวว่า ก่อนที่จะถึงวันที่ผูกข้อมือจะมีการทำความสะอาดบ้าน บริเวณบ้าน บางคนไม่ค่อยได้อยู่บ้านไม่มีเวลาได้ทำความสะอาด เมื่อจะถึงวันที่ผูกข้อมือต่างก็จะพากันทำความสะอาดบ้านทั้งนอกทั้งในบ้าน บริเวณรอบๆบ้าน แต่ถ้าเป็นในส่วนของการขนานนามที่เจ้าป่าเจ้าเขาดูแลอยู่ ในวันนั้นเราจะไม่ทำลาย จะไม่ตัด เกินความต้องการ จะใช้ทรัพยากรเหล่านั้นเท่าที่จำเป็น เนื่องจากเราได้ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งเจ้าป่าเจ้าเขาให้ดูแลรักษาตัวเรา และการทำการเกษตรให้มีผลผลิตที่ดี เราจึงต้องดูแลรักษาเขาเช่นกัน

ธิดาการจน์ กล่าวว่า ที่เกอจา (เจ้าน้ำ) ว่าเกอจา (เจ้าไม้ไผ่) เกอเจอก่าจา (เจ้าเขาเจ้าดอย) ถ้าพูดเป็นภาษาไทยก็คือ เจ้าป่าเจ้าเขา ทั้งผีบ้านผีเรือนให้เขามาปกป้องรักษาคุ้มครอง ชาวปากเกอญอเราจึงมีความเชื่อเรื่องเจ้าของต่างๆเวลาผูกข้อมือก็จะขอจากเจ้าที่เชื่อถือเหล่านั้น

๖. พิธีกรรมการผูกข้อมือส่งผลอะไรบ้างกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนอย่างไรบ้าง ?

พระทินกร กล่าวว่า พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้ส่งผลให้เกิดมีการผูกข้อมือในส่วนของการพิธีกรรมอื่นๆตามมา เช่น การผูกข้อมือในงานขึ้นบ้านใหม่ การผูกข้อมือในงานแต่งงาน ซึ่งเกี่ยวกับวิถีชีวิตในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลที่ต้องเกิดขึ้น

กิลี กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้นี้มีผลต่อเจ้าบ้านเจ้าเมือง เมื่อมีการผูกข้อมือแล้วจะมีอาหารการกินที่อุดมสมบูรณ์ มีข้าวมีน้ำที่ไม่ขัดสน ผลผลิตจากการทำเกษตรก็ได้ผลดีได้กำไร การเลี้ยงวัวเลี้ยงควายก็ได้พันธุ์ได้ลูกขยายมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งล้วนเกี่ยวกับวิถีชีวิตในการดำเนินชีวิตของเราทุกคน

ธิดาการจน์ กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้นี้ปีหนึ่งจะมีการผูกข้อมือกันอยู่สองครั้ง พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้เหมือนกับเป็นการประชุมกันในครอบครัว หรือวันครอบครัวนั่นเอง เพราะญาติพี่น้องต่างที่จะกลับมาได้เจอกันทั้งลูกทั้งหลาน

พริภา กล่าวว่า การผูกข้อมือเป็นโอกาสที่ได้เรียกลูกเรียกหลานให้กลับมาารวมกันทั้งหมด มาร่วมกันผูกข้อมือในครอบครัวเพื่อเป็นสิริมงคลให้ชีวิตดีขึ้น

๗. พิธีกรรมการผูกข้อมือส่งผลต่อพิธีกรรมอื่นหรือประเพณีอื่นในชุมชนอย่างไรบ้าง ?

พระทินกร กล่าวว่า การผูกข้อมือส่งผลให้กับพิธีกรรมอื่นๆด้วยเช่น ขึ้นบ้านใหม่ วันแต่งงาน พิธีเรียกขวัญ พิธีเลี้ยงผาย บวชป่า ล้วนได้รับได้รับผลพิธีกรรมการผูกข้อมือทั้งสิ้น โดยพิธีหรืองานดังกล่าวจะมีการผูกข้อมือให้

พริภา กล่าวว่า พิธีกรรมอื่นๆมีอยู่แล้ว นอกจากพิธีกรรมการผูกข้อมือแล้วยังมีพิธีอื่นๆอีกที่ต้องผูกข้อมืออีก เช่น พิธีเรียกขวัญ พิธีแต่งงาน ล้วนแล้วแต่ต้องมีการผูกข้อมือทั้งสิ้น

๘. พิธีกรรมการผูกข้อมือมีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตของท่านและชุมชนอย่างไร ?

พระทินกร กล่าวว่า พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้เป็นความเชื่อ ที่เชื่อว่าเมื่อได้ผูกข้อมือแล้ว เรา จะอยู่รอดปลอดภัยจากภยันอันตรายต่างๆ อยู่ในสังคมอย่างสงบสุข มีความเจริญรุ่งเรืองในอาชีพการงาน ผลผลิตทางเกษตรกรรมได้ผลดี ภายในชุมชนก็ไม่มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกัน ฝนตกต้องตามฤดูกาล ทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์บริบูรณ์และที่ทำให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างอย่างสงบสุขและมีความสุขทั้งกายและใจ จึงทำให้เราทุกคนต้องผูกข้อมือกันทุกๆปี ปีละสองครั้ง

พิทักษ์ กล่าวว่า เมื่อมีการผูกข้อมือทุกคนในบ้านจะกลับมารวมกันผูกข้อมือ กลับมาเจอหน้าพี่ เจอน้าน้อง เจอหน้าครอบครัว เมื่อได้กลับมาเจอกันก็ทำให้เกิดความปิติ สุขใจ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แต่ละคนในการดำเนินชีวิตและไปประกอบอาชีพการงานต่อไป

ศรีไล กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้นี้เป็นการสร้างความสงบสุข ความสมานสามัคคีกันในหมู่บ้าน เมื่อถือเวลาแต่ละครอบครัวต่างก็ผูกข้อมือกันในครอบครัวตัวเอง แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือกันของคนในชุมชนและเป็นการสืบทอดประเพณีพิธีกรรมการผูกข้อมืออีกด้วย

ธิดาการจน์ กล่าวว่า ถึงแม้ว่าจะทำงานที่เชียงใหม่ หรือไปทำงานที่อื่นก็ตาม เราต่างก็ต้องกลับมารวมกัน มาร่วมกันผูกข้อมือด้วยกัน เพราะจะทำให้เราอยู่อย่างสงบและเป็นสุข

พริภา กล่าวว่า เมื่อผู้เฒ่าผู้แก่หรือผู้อาวุโส พ่อแม่ได้ผูกข้อมือให้กับเราทำให้เราสบายใจขึ้น ดีขึ้น มีกำลังใจการทำงานมากขึ้น มีพลังมากขึ้นและมีเรี่ยวแรงในการทำงานหน้าที่ของตัวเองต่อไปอีก แล้วก็ทำให้ทั้งคนที่ผูกข้อมือและคนที่รับการผูกข้อมือต่างมีความสุขกันทั้งกายและใจ

๙. ชาวบ้านจะร่วมกันอนุรักษ์และรักษาพิธีกรรมการผูกข้อมือต่อไปได้อย่างไร ?

พระทินกร กล่าวว่า ในการอนุรักษ์รักษาไว้ซึ่งพิธีกรรมการผูกข้อมือนี้ต้องให้เด็ก เยาวชน กลับมาร่วมงานพิธีผูกข้อมือ กลับมาเห็น กลับมาร่วม เพื่อเด็ก เยาวชนจะได้ซึมซับเข้าไปด้วยจากการร่วมงาน ทำให้ได้รู้กระบวนการ ลำดับขั้นตอนการประกอบพิธีผูกข้อมือว่าทำอย่างไร เพื่อให้การผูกข้อมือไม่หายไปจากชุมชน พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้เป็นประเพณีวัฒนธรรมที่คนกะเหรี่ยงได้สืบทอด ยึดถือปฏิบัติการมาจากปู่ย่า ตาหวด ที่ได้ทำกันมาจวบจนทุกวันนี้ เราจึงต้องช่วยกันอนุรักษ์ไว้ รักษา เก็บไว้ ให้เป็นมรดกทางประเพณีของคนกะเหรี่ยงเองและเป็นพิธีกรรมที่เป็นรูปธรรมเห็นชัดและบ่งบอกถึงความเป็นคนกะเหรี่ยงหรือปกากะญอเอง

คาเพ กล่าวว่า ต้องให้ลูกหลานเก็บรักษาอนุรักษ์เอาไว้ ให้ทำตามอย่างที่เรารู้ได้ปฏิบัติมาจนทุกวันนี้ เพราะว่าการผูกข้อมือเป็นจารีตประเพณีของพ่อแม่ที่ได้ปฏิบัติสืบๆกันมาหลายชั่วอายุคนแล้ว จึงจะต้องรักษาเอาไว้

กิลิ กล่าวว่า เราต้องสอนให้เด็กได้รู้ เมื่อผู้เฒ่าผู้แก่ประกอบทำพิธีก็ให้เด็กมาร่วม ถ้าไม่ทำอย่างนี้การผูกข้อมือก็จะมี จะสูญหาย เมื่อหมู่บ้านไม่มีการการผูกข้อมือ ผู้นำหมู่บ้าน คนในหมู่บ้านก็จะทำมาหากินไม่ได้ ไม่มีกิน มีอุปสรรคในการประกอบอาชีพการงาน เลี้ยงวัวเลี้ยงควายก็ไม่เกิดลูกขยายพันธุ์ ความสงบสุขก็จะน้อยลง ฉะนั้นจะละวงการผูกข้อมือของเราไม่ได้ จะต้องทำและปฏิบัติไปเรื่อยๆ

พิทักษ์ กล่าวว่า เราต้องช่วยกันเก็บรักษาเอาไว้โดยการกลับมาร่วมงานร่วมพิธีผูกข้อมือ กลับมาดู กลับมาเห็นแล้วนานเข้าก็จะทำได้ เพราะนี่คือประเพณีของเราที่มีมาแต่สมัยโบราณ ปู่ย่า ตายายเชื่อปฏิบัติการตามกัน พ่อแม่ก็ปฏิบัติตามกันมาต่ออีก เราจึงต้องช่วยกันเก็บอนุรักษ์รักษาเอาไว้

ศรีไล กล่าวว่า การจะรักษาไม่ให้สูญหายนั้น เราจะต้องทำกันตลอด ลูกหลานจะได้เห็นตัวอย่างการผูกข้อมือจากพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ได้ตัวอย่างจากปู่ย่า ตายาย อีกทั้ง ลูกหลานก็จะได้ตัวอย่างจากพ่อแม่อีกที ทำได้แบบนี้จะไม่สูญหายแน่ๆ ที่ต้องอนุรักษ์รักษาเอาไว้เพราะสมัยก่อนปกากะญอเราการทำบุญ(กุศลพิธี) ไม่มีเลย มีแต่การผูกข้อมือเท่านั้นที่ถือว่าเป็นกุศลพิธีของเรา เราจึงต้องอนุรักษ์รักษากันเอาไว้ต่อไป

ธิดิการจน์ กล่าวว่า ก็กลัวคนรุ่นใหม่จะลืมพิธีกรรมการผูกข้อมือเหมือนกัน จึงต้องพยายามที่สืบสานกันต่อไปไว้ โดยการผ่านการซึมซับ คือให้เด็กได้กลับมาร่วมงานผูกข้อมือที่มีขึ้นทุกครั้ง เมื่อกลับมาแล้วย่างน้อยที่สุดก็สุขกายสุขใจที่ได้เจอพ่อแม่ พี่น้องที่กลับมาบ้านเหมือนกัน ที่เราจะต้องเก็บอนุรักษ์รักษาไว้ก็คือ หนึ่ง การผูกข้อมือเป็นพิธีกรรมที่มีมาตั้งแต่โบราณแล้วที่ทำกันสืบๆกันมา สอง คือ เป็นการขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ (เจ้าป่า เจ้าเขา ผีบ้าน ผีเรือน) มาปกป้องรักษาคุ้มครองเรา สาม คือ การผูกข้อมือเป็นโอกาสดีที่ครอบครัวจะได้เจอกัน พร้อมหน้าพร้อมตากัน ทั้งยังเรียกขวัญให้กลับมาอยู่กับเนื้อกับตัวของแต่ละบุคคลและทำให้ผู้ที่กลับมาผูกข้อมือมีความสุขกายสุขใจ

พริภา กล่าวว่า เราจะต้องกลับมาร่วมงานผูกข้อมือแบบนี้ กลับมาร่วมผูกข้อมือด้วยกันทุกปี ถ้าไม่กลับมาร่วมแล้วต่อไปก็จะทำไม่เป็นและก็จะทำให้สูญหายไปได้ เราเป็นกะเหรี่ยง ปกาเกอญอ เราต้องกลับมาร่วมงานผูกข้อมือทุกครั้งไป กลับมาผูกข้อมือร่วมกับพ่อแม่ พี่น้อง เพราะพิธีกรรมการผูกข้อมือมีมาแต่สมัยโบราณจึงต้องรักษาเอาไว้

๑๐. พิธีกรรมการผูกข้อมือส่งผลต่อเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ของชุมชนอย่างไร ?

คาเพ กล่าวว่า เวลาผูกข้อมือให้เด็กๆผู้ใหญ่ก็จะถือโอกาสได้สอน ให้เป็นเด็กดีของพ่อแม่ อย่าเกรง อย่าดื้ออย่าชน สอนให้เด็กเป็นคนว่าง่ายสอนง่าย ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ให้รักกันสามัคคีกันและขอพรจากสิ่งศักดิ์ อวยพรให้เด็กด้วย จะทำให้เด็กกลัวแล้วก็จะได้อสอนง่ายขึ้น

กิลิ กล่าวว่า ในเวลาร่วมรับประทานอาหารพร้อมกันนั้น เราจะห้ามเด็กไม่เห็นกินหัวไก่ ขาไก่ ตูดไก่ ตับไก่ ถ้ากินหัวไก่แล้วจะเป็นคนหัวดื้อ ขาไก่จะทำให้เป็นคนชอบเบียด ลายมือไม่สวย ตูดไก่ จะทำให้ปากสั้นอยู่ตลอดเวลา ตับไก่จะทำให้เป็นคนขาดความกระตือรือร้น ทำให้ตัวเองขาดการพัฒนา ส่วนนี้เป็นการห้ามเป็นการสอนโดยผ่านประเพณีกรรมคือไม่ให้กระทำ(กิน) ส่วนที่ยังในคำผูกข้อมือก็มีอีกส่วนหนึ่ง การผูกข้อมือจึงเป็นโอกาสดีในการกล่าวสั่งสอนลูกหลานตัวเองเพื่อให้เป็นคนว่าง่ายสอนง่าย ไม่ดื้อด้าน จะได้เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในต่อไปข้างหน้า

พิทักษ์ กล่าวว่า ในการผูกข้อมือผู้เฒ่าผู้แก่หรือผู้อาวุโสก็จะขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยดูแลปกป้องดูแลรักษา อวยพรกับลูกหลานตัวเองเรียนจบ เรียนเก่ง มีการงานมีที่ตี เด็กก็เกิดความมั่นใจเกิดกำลังใจในการเรียน แล้วก็จะมีการกล่าวสั่งสอนให้ลูกๆเป็นเด็กดีของพ่อแม่ เชื่อฟังพ่อแม่ ตั้งใจเรียนให้จบ

ศรีไล กล่าวว่า เวลาขอพรให้เสร็จก็จะบอกให้ลูกๆหลานๆ ฟังพ่อฟังแม่ ไม่ต้องกับพ่อแม่ ไม่ต้องกับครูบาอาจารย์ ขอให้ตั้งใจเรียน ให้เรียนเก่ง เมื่อลูกหลานฟังแล้วปฏิบัติตามก็จะเป็นผลดีต่อเขาและพ่อแม่ด้วย แล้วต่อไปข้างหน้าลูกหลานเมื่อกลายเป็นพ่อกลายเป็นแม่ก็จะได้สั่งสอนลูกได้จากการที่จำได้และถูกสอนมา

จิตติการจน์ กล่าวว่า การผูกข้อมือของปกาเกอญอจริงๆแล้วเป็นศีล คือเป็นศีลข้อที่ห้าเมีย ไม่นอกใจ การผูกข้อมือเป็นการผูกให้รักใคร่กลมเกลียวกัน ให้มีรักเดียวใจเดียว เหมือนกับที่สังคมโบราณยึดถือปฏิบัติกันมา แต่สังคมปัจจุบันกลับเปลี่ยนไป ไม่มีอย่างนี้แล้ว ความรักกลายเป็นเรื่องฉาบฉวยในสังคมไป กลายเป็นเรื่องธรรมที่สังคมปัจจุบันเห็นกันทั่วไปแล้ว ด้วยสังคมออนไลน์ ที่มีการหลงเล่นเฟส หลงเล่นไลน์ หลงสังคมใหม่ วัยรุ่นปัจจุบันนี้หลงสังคมออนไลน์กันมากขึ้น แต่เมื่อมีการผูกข้อมือ กลับมาผูกข้อมือนั้นเหมือนกับว่าเป็นการดึงจิตใจของลูกหลานเราให้กลับขึ้นมา กลับออกมา กลับมาคิดไตร่ตรองเรื่องต่างๆ ในการใช้ชีวิต คือเหมือนกับว่าเป็นการปลุกจิตสำนึกให้ตื่นขึ้นมาให้อีกครั้งหลังจากได้รับการผูกข้อมือ

พริภา กล่าวว่าเวลาผูกข้อมือนั้นจะสอนลูกหลานไปด้วย สอนให้เป็นคนดี ไม่ทำความชั่ว หรือสิ่งไม่ดีทั้งหลาย สอนให้เด็กเชื่อฟังพ่อแม่ ทำแต่สิ่งดีๆ ในการผูกข้อมือเลยเป็นการสอนไปในตัว ทั้งหมดเลย คือสอนให้เป็นคนดี อย่าทำความชั่วและให้เด็กได้รู้เข้าใจไม่ลืมการผูกข้อมือที่พ่อแม่ทำกัน มา

ภาคผนวก ข

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ บ้านนามน

๑. พิธีกรรมการผูกข้อมือนั้นมีความเชื่อและความเป็นมาอย่างไร ?

พระพุทธรณ์ กล่าวว่าได้ยินพ่อแม่เล่าให้ฟังว่า การผูกข้อมือมีอย่างแรกคือ เป็นการเรียกขวัญ อย่างที่สอง คือ เป็นการรวมตัวกันของเหล่าพี่น้องในครอบครัวให้กลับมาอยู่กับพ่อแม่หรือเรียกว่าวันครอบครัวก็ได้ ในสมัยก่อนนะ ภายในหนึ่งปีเราจะมีการผูกข้อมือกันสองครั้ง ผูกข้อมือเพราะขวัญเราห่างหายไปจากตัวเรา ขวัญตกหล่นหายไปตามที่ต่างๆ จากการไปทำไร่ เข้าป่า ในการดำเนินชีวิต ผูกข้อมือเพื่อเรียกขวัญให้กลับมาอยู่กับเนื้อกับตัวเจ้าของขวัญ อยู่กับบ้านอยู่กับช่อง ขวัญที่ตกหล่นหายไปตามที่ต่างๆก็จะได้กลับมา กลับมาอยู่กับเจ้าของขวัญ กับพ่อแม่ กับพี่น้อง

จะเข้ กล่าวว่าการผูกข้อมือนั้นเขาปฏิบัติกันอย่างนี้ คือ หลังจากการผูกข้อมือเสร็จเรียบร้อยแล้วในหมู่บ้าน ชาวบ้านจะเริ่มฤดูกาลเกษตร จะมีการทำไร่ทำนา คนที่ทำอะไรก็จะสำรวจเลือกหาพื้นที่ในการจะทำไร่เพื่อจะทำไร่ต่อไป การผูกข้อมือยังมีความเกี่ยวข้องกับขวัญด้วยเช่นกัน ในการผูกข้อมือนั้นก็ยังเป็นการเรียกขวัญในตัวด้วย ให้ขวัญกลับมาอยู่กับเนื้อกับตัวเจ้าของขวัญ ทั้งยังขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยปกป้องคุ้มครองดูแลเราในการจะลงมือทำการเกษตรต่อไป นั่นก็คือ การทำไร่หมุนเวียน

สม กล่าวว่าการเริ่มต้นปีใหม่นะ การเริ่มต้นปีใหม่ของปกากะญอนั้นคือ เดือนกุมภาพันธ์ เป็นการเริ่มต้นปีใหม่ เดือนใหม่ของปกากะญอ เมื่อเริ่มต้นปีใหม่เดือนใหม่เราก็จะมีการผูกข้อมือ ผูกข้อมือกันในเดือนนี้ ส่วนมากการผูกข้อมือเราจะจัดให้ตรงวันเสาร์ อาทิตย์ เพราะเป็นวันหยุด ถ้าไม่ทันหรือไม่สะดวกเราก็จะเลื่อนไปวันอื่นแต่ต้องเป็นเดือนกุมภาพันธ์นะ ความเชื่อในการผูกข้อมือตามบ้านหลอมนั้นเป็นการเรียกขวัญ เป็นการสร้างกำลังใจเป็นการขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ตัวเองและครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุขรวมถึง ผลผลิตที่กำลังจากเพาะปลูก เพื่อให้เป็นสิริมงคล ในดำเนินชีวิต

กุฎ กล่าวว่าเรามีความเชื่อว่า การอยู่ไม่เป็นสุข การเจ็บไข้ได้ป่วย เราจะต้องมีการผูกข้อมือเพื่อเรียกขวัญให้กลับมา ซึ่งแต่ละปีเราจะมีการผูกข้อมืออยู่สองครั้ง หลังจากการผูกข้อมือเสร็จอาการเจ็บไข้ได้ป่วยก็จะหายไป และกลับมาอยู่เย็นเป็นสุขตามปกติ

หน่อคือ กล่าวว่าไม่ทราบแน่ชัดว่ามีความเป็นมาอย่างไร ตั้งแต่เกิดมาก็มีการผูกข้อมือของปกากะญอกันอยู่แล้ว ปฏิบัติถือกันตามปู่ย่า ตายาย ที่สืบๆกันมาแต่อดีต สมัยก่อนปู่ย่าตายายก็

จะผูกข้อมือกันให้เห็นในเดือนกุมภาพันธ์นี้ละ ลูกหลานที่อยู่ต่างถิ่นก็จะกลับมาร่วมงานผูกข้อมือกัน ผูกข้อมือเรียกขวัญให้กลับมาอยู่กับเนื้อกับตัว เพื่อเป็นสิริมงคลให้กับตัวเอง ให้เขาอยู่เย็นเป็นสุข ทำมาหากินได้คล่องแคล่ว

เสาร์คำ กล่าวว่าเท่าที่รู้มานี้ การผูกข้อมือมีมาตั้งแต่สมัยปู่ย่า ตายายแล้วละ ปู่ย่า ตายาย เขาผูกข้อมือกันมาอย่างนี้ ก่อนที่จะมีการลงมือทำการเกษตรของตัวเองซึ่งตรงกับเดือนกุมภาพันธ์ เมื่อเข้าเดือนกุมภาพันธ์ ได้ฤกษ์ดียามดีก็จะมีการผูกข้อมือกันในครอบครัวทั้งหมู่บ้าน แต่ปีละผูกข้อมือสองครั้งคือจะตรงกับเดือนกุมภาพันธ์กับเดือนสิงหาคมของเดือนไทยสากล

เจษฎา กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้ มีมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้วละ มีมาตามความเชื่อ ซึ่งตั้งแต่เกิดมาการผูกข้อมือก็มีอยู่อย่างนี้แล้วละการผูกข้อมือนี้นี้เองเป็นประเพณีเฉพาะของคนปกากะญอเอง ที่ปฏิบัติตามความเชื่อของปู่ย่า ตายาย โดยเชื่อว่าเมื่อได้รับการผูกข้อมือแล้วชีวิตก็จะอยู่เย็นเป็นสุข

๒. พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร ?

พระพุทธรณ์ กล่าวว่า เริ่มแรกต้องไปถามผู้นำหมู่บ้านก่อน ผู้นำหมู่บ้านก็จะหาฤกษ์หาวันแล้วก็จะบอกแก่ลูกบ้านว่าจะผูกข้อมือกันวันไหน หลังจากนั้นเราก็แซ่ข้าวสารหมักทิ้งไว้แล้วเราก็จะต้มเหล้ากันเอาไว้รอวันงาน วันที่ผูกข้อมือจะมี ข้าวต้มมัด ต้องเป็นข้าวต้มมัดตัวผู้ ข้าวต้มมัดตัวเมีย มีข้าวปุก เหล้าพิธีหนึ่งขวด ไก่หนึ่งคู่ ต้องเป็นการตัวผู้กับไก่ตัวเมีย วันที่ก่อนจะมีการผูกข้อมือหนึ่งวัน วันนี้เราจะเรียกว่าวันดา วันดานี้ลูกบ้านจะพากันไปบ้านผู้นำหมู่บ้าน โดยจะถือเหล้าขวดเล็กคนละหนึ่งขวดทุกบ้านที่จะมีการผูกข้อมือ โดยพอบ้านแต่ละหลังคาเรือนก็จะไปรวมกันที่บ้านผู้นำหมู่บ้าน เพื่อนำเหล้าไปรินรวมกันไว้ในขวดเหล้าที่ผู้นำหมู่บ้านเตรียมไว้หนึ่งขวด เมื่อมาครบทุกหลังคาเรือนแล้วก็จะเริ่มพิธีรินเหล้าบอกกล่าวเจ้าที่เจ้าทาง เจ้าป่าเจ้าเขา ขุนห้วยขุนน้ำ แล้วก็จะพากันกินเหล้าเหล้านั้นให้หมดโดยจะเหลือไว้หนึ่งขวดนั้นก็คือขวดเหล้าขวดแรก โดยจะแบ่งกันดื่มช่วยกันดื่มเหล้าเหล้านั้นให้หมด ดื่มไม่หมดก็จะให้เด็กวัยรุ่นเด็กหนุ่มช่วยกันดื่มให้หมดในวันนั้นเป็นเสร็จพิธีในวันดารุ่งเช้าอีกวันของวันใหม่ จะต้องตื่นเช้าๆกันมาฆ่าไก่ สำหรับคนที่ใช้ไก่ในพิธี เมื่อฆ่าเสร็จแล้วก็จะนำมาประกอบอาหารเพื่อเตรียมไว้ผูกข้อมือกันในครอบครัว โดยจะผูกข้อมือกันในครอบครัวตัวเองของแต่ละคน เมื่อเสร็จการผูกข้อมือกันในครอบครัวแล้ว ก็จะพาไปรวมตัวกันที่บ้านผู้นำหมู่บ้านอีกครั้ง เพื่อจะพากันไปรินเหล้าที่บ้านผู้นำหมู่บ้านเป็นหลักแรกจากนั้นก็พากันไปรินเหล้าในบ้านหลังอื่นๆ โดยเดินไปก็จะมีการตีฆ้อง ตีกลอง ขับร้องบทลำนานาเพลงกันไปพร้อมกันเป็นหมู่คณะทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เด็กจะขับร้องลำนานาเพลงไม่ได้ส่วนมากจะเป็นผู้ใหญ่ เมื่อไปถึงบ้านแต่ละบ้านก็จะให้ผู้อาวุโสรินเหล้าในบ้านก่อน พอเสร็จจากนั้นก็จะไปต่อบ้านหลังอื่นๆจนครบทุกหลัง ถ้าหมู่บ้านไหนมีจำนวนหลังคาเยอะ

ก็จะต้องใช้เวลาสองวันในการไปรินเหล้า หากหมู่บ้านไหนมีไม่มากก็จะใช้เวลาวันเดียวคือวันผูกข้อมือนั้นให้เสร็จสิ้นพิธีไปเลย

จะเข้ กล่าวว่าช่วงเช้าจะมีการผูกข้อมือ แล้วก็มีการขับร้องบทลำนำน โดยตอนเช้าจะมีการเรียกขวัญแล้วก็ผูกข้อมือกัน ร่วมรับประทานอาหารกันแล้วก็ขับร้องบทลำนำนเพลงกัน ช่วงบ่ายก็จะพากันไปรินเหล้าตามบ้านหลังต่างๆ ระหว่างบ่ายก็ร้องบทลำนำนเพลงกันไปด้วยจนครบทุกหลังคาเรือน วันนี้จะมีการดื่มสุราพูดคุยกันทั้งวัน ถ้าหมู่บ้านไหนมีเยอะจะต้องใช้เวลาสองวันในการเดินไปบ้านไปรินเหล้าให้ครบทุกบ้านนะ จะต้องทำให้ครบทุกบ้านด้วยนะ

สม กล่าวว่าตอนเช้าก่อนวันจะผูกข้อมือหรือเรียกว่าวันดา วันดาวันนี้เราจะเตรียมข้าวปุก ข้าวต้มมัด รุ่งเช้าอีกวันคือวันงาน เราเตรียมข้าวปลาอาหารพร้อมอุปกรณ์ในการผูกข้อมือเป็นที่เสร็จเรียบร้อยแล้วเราก็จะเชิญ พี่ ป้า น้า อา มาร่วมผูกข้อมือให้กับคนในบ้านเรา หากช่วงเช้าเราผูกข้อมือกันเสร็จกินร่วมกันหมดแล้วช่วงเย็นเราก็ไม่ต้องทำอะไรอีก หลังพิธีการผูกข้อมือเป็นที่เสร็จเรียบร้อยแล้วถ้ายังไม่ได้รินเหล้าขวดแรกยังไม่หมด ก็จะไม่สามารรถทำอะไรอื่นๆได้แต่เมื่อรินเหล้าเสร็จเราก็สามารถทำได้ หากรินเหล้าขวดแรกหมดถือว่าเป็นเสร็จพิธี โดยธรรมเนียมปฏิบัติแล้วเหล้าขวดแรกนี้จะเหลือไว้ปิดงานช่วงค่ำของวันงาน ในวันงานเราจะไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หรือไม่ทำให้บาดเจ็บ เราจะไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ไม่โกรธไม่เคืองกัน วันนี้จะทำตัวดีๆ สำรวมตัวเองให้มากๆจะไม่ด่าใคร เราจะพูดคุยกันด้วยเสียงหัวเราะและรอยยิ้มด้วยความสุข เราจะไม่มีการแข่งกันเด็ดขาดในวันนี้ ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติที่เราทำกันมาแบบนี้

กุกู กล่าวว่าตอนเช้าตรู่ จะเตรียมอุปกรณ์ต่างๆที่จะได้ต้องใช้วางบนชั้นโดกที่ได้เตรียมไว้ ครอบครว้ไหนที่จะผูกข้อมือโดยจะใช้หมูเป็นพิธี ก็ต้องตื่นเช้ากว่าบ้านอื่นในการเตรียมตัว เสร็จจากเตรียมงานแล้วก็เริ่มการผูกข้อมือกัน แล้วก็หมุนเวียนการในการผูกข้อมือให้กับเจ้าภาพเจ้าบ้าน หลังจากช่วงเช้าเสร็จสิ้นการผูกข้อมือแล้วช่วงบ่ายเราจะรวมตัวกันพร้อมใจกันยกขบวนเดินไปตามบ้านหลังอื่นๆระหว่างเดินไปก็ขับร้องบทลำนำนเพลงไปด้วย เพื่อไปรินเหล้าตามบ้านต่างๆในหมู่บ้าน จนกว่าจะครบทุกหลังคาเรือน

หน่อคือ กล่าวว่ามีการจัดเตรียม ข้าวปุก ข้าวต้มมัด ผ้าเช็ดตัวลาย ผ้าถุง เสื้อสีดำ กะเหรี่ยง แล้วก็นำมาวางรวมกันอยู่บนชั้นโดก แล้วก็ใช้ไม้พายเคาะกันโดกเบาๆแล้วก็เรียกขวัญ เรียกขวัญให้สามี เรียกขวัญให้ลูก เรียกขวัญให้หลาน ให้กลับมาอยู่รวมกันในบ้าน กลับมากินข้าว กลับมากินน้ำ กลับมากินขนมมนมเนยในชั้นโดกที่ได้จัดเตรียมไว้ กินให้อิ่ม กินให้อร่อย ลักษณะพิธีกรรมจะเป็นแบบนี้

เสาร์คำ กล่าวว่าของที่ใช้นางานก็จะมี ผ้าถุง ด้ายผูกข้อมือ เหล้าพิธี ข้าวต้มมัด ข้าวปุก หมูหรือไก่ ขึ้นอยู่กับแต่ละคนว่าจะสะดวกใช้หมูหรือไก่ด้วย ที่ใช้หมูในพิธี เพราะคิดรวมกับขาสีขา แต่ถ้าบางคนใช้ไก่ ก็ต้องใช้สองตัว ตัวผู้กับตัวเมียจะได้ครบสี่ขา เช่นกัน ช่วงเช้าก็จะมีผูกข้อมือกัน

แล้วจะเก็บหัวข้าวไว้ (ข้าว แกง ที่ใช้ประกอบพิธี ที่ยังไม่ได้กิน) ไว้รอ จนกว่าเหล้าจะหมดแล้วก็จะกลับมารินเหล้าหัวที่เป็นขวดแรกไว้ ระหว่างนี้ก็รอให้แขกที่จะมาผูกข้อมือเรามาจนหมดหรือพอตกค่ำหรือไม่มีคนมาแล้ว ก็นำเหล้าขวดแรกที่ใช้ในพิธีมารินเหล้าให้หมด รินเหล้าหมดก็ถือว่าเสร็จสิ้นพิธี

เจษฎา กล่าวว่า รุ่งเช้าวันผูกข้อมือก็จะตื่นเข้ามา ฆ่าไก่ ฆ่าหมู ไว้พร้อมกับเตรียมทำกับข้าวไว้ ขึ้นอยู่กับว่าครอบครัวไหนจะใช้หมูหรือไก่ ในการทำกับข้าวไว้ผูกข้อมือ พอทำกับข้าวเสร็จ ข้าวสุกเรียบร้อยแล้วก็นำของที่ใช้ในพิธีที่เตรียมไว้ไปที่หัวคันไถบ้านแล้วก็ใช้ไม้พายเคาะหัวคันไถบ้านแล้วก็กล่าวคำเรียกขวัญ จากนั้นก็เชิญผู้เฒ่าผู้แก่หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้านมาร่วมผูกข้อมือให้ พอเสร็จช่วงเช้าแล้ว ในตอนบ่ายก็จะเกาะกลุ่มพากันไปรินเหล้าตามบ้านต่างๆทุกหลังคาเรือนจนครบ

๓. พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้ส่งผลดีหรือมีประโยชน์ต่อครอบครัวท่านอย่างไรบ้าง ?

พระพุทธรณ์ กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้นี้พ่อแม่จะใช้ไม้พายเคาะที่คันไถก จะบอกกล่าวให้เทวดา เทวดา เจ้าป่าเจ้าเขา ขุนห้วยขุนน้ำให้รับรู้แล้วก็จะผูกข้อมือให้กับเรา บอกกล่าวให้ช่วยปกป้องดูแลรักษาเราเป็นการสร้างกำลังใจจิตใจให้เรา แล้วยังเป็นโอกาสที่เราจะได้กลับมาพ้อเจอกันในครอบครัวให้พร้อมกันในวันนี้เนื่องจากต่างคนต่างกลับมาจากต่างถิ่น ได้กลับมาพร้อมกันข้าวในขันไถกเดียวกัน กลับมาก็ได้พูดคุยกัน การผูกข้อมือจึงเป็นโอกาสดีของพวกเรา

จะเข้ กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้นี้เป็นการเรียกขวัญแล้วก็ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ได้ดูแลปกป้องตัวเองและคนในครอบครัวให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ให้กิจกรรมการงานเจริญรุ่งเรือง เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานอีกด้วย

สม กล่าวว่า การผูกข้อมือทำให้เกิดความสุขกับเรา สุขกายสุขใจที่ได้ปฏิบัติตามจารีตประเพณีที่พ่อแม่ได้เคยปฏิบัติมา ในการผูกข้อมือก็จะไม่นึกถึงอกุศลหรือความไม่ดีทั้งปวง รวมถึงลูกหลานด้วยเช่นกัน ได้ปฏิบัติตามจารีตประเพณี ได้ร่วมกับพ่อแม่ทำให้เกิดความสุข หากไม่ได้ผูกข้อมือก็จะมีความรู้สึกอึดอัดติดค้างอยู่ในใจอยู่ ไม่ได้ผูกข้อมือเสร็จแล้วความรู้สึกเหล่านั้นก็ไล่หายไปและเป็นสิริมงคลแก่ตัวเอง

กุฎ กล่าวว่า สำหรับครอบครัวนั้นคือ จะส่งผลดีและประโยชน์คือ เกิดความสุขกายสบายใจ ประกอบอาชีพการงานด้วยความสุข ไม่เครียด ไม่กังวล กิจกรรมการงานก็ดำเนินไปด้วยดี

หน่อคือ กล่าวว่า ทำให้เกิดความสุขกายสุขใจ ไม่กังวลเรื่องร้ายอื่นๆหรือเรื่องภยันตรายส่งผลให้การประกอบอาชีพการงานก็เป็นไปด้วยดี โดยผู้เฒ่าผู้แก่ได้กล่าวไว้ว่า “การทำตัวเองให้หนัก การทำตัวเองให้เบา มันก็เบา เมื่อถึงฤดูทำมาหากิน ก็ต้องทำ” พิธีกรรมของปกากะญอที่ได้เห็นชัดเจนคือ การผูกข้อมือนี้นี้แหละ

เสาร์คำ กล่าวว่าเราได้รับพรจากผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้อาวุโส ที่เป็นที่เคารพนับถือของคนในหมู่บ้าน ทำให้การประกอบอาชีพการงานเป็นไปด้วยดี กิจกรรมการงานคล่องแคล่ว ไม่มีอุปสรรค ได้พบเจอกับญาติพี่น้องที่กลับมาจากต่างอำเภอ ต่างจังหวัด ในการผูกข้อมือครั้งนี้

๔. พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้ส่งผลดีหรือมีประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนอย่างไรบ้าง ?

พระพุทธรณ์ กล่าวว่าเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีกันหมู่บ้าน ลดการทะเลาะเบาะแว้งกันในชุมชน เป็นโอกาสที่จะได้ปรับความเข้าใจกันและกันของคนในหมู่บ้าน โดยเวลาที่ผู้เฒ่าผู้แก่มาผูกข้อมือก็จะกล่าวสั่งสอนเราต่างๆ เช่น ให้รักกันสามัคคีกันในครอบครัว อย่ามีความโกรธเกลียดผู้อื่น เป็นต้น เป็นการสร้างร่างกายแข็งแรงใจกันในเวลาเดินรินเหล้าตามหลังคาเรือนแต่ละหลัง สร้างความแนบแน่นกันในหมู่บ้านให้มากขึ้นและเป็นการเก็บรักษาอนุรักษ์ไว้ซึ่งพิธีกรรมอันเก่าแก่ของปกากะญอเรา

จะเซ่ กล่าวว่าเป็นการสร้างความสามัคคีกันในชุมชน สร้างความรักความผูกพันในเครือญาติ สร้างความสนุกสนานรื่นเริงและมีความสุขร่วมกันทั้งในครอบครัวและหมู่บ้านชุมชน

สม กล่าวว่าทำให้พี่น้องทั้งหมดบ้านอยู่เย็นเป็นสุขกัน ทั้งลูกหลานเพื่อนพ้องญาติมิตรสหายทั้งหลาย ทั้งทำให้เกิดความรักความสามัคคีกัน ทำให้จิตใจ ความคิด ตั้งอยู่ในกุศล ความดีงาม ร่วมงานร่วมกิจกรรมกันเป็นอันหนึ่งเดียวกันในหมู่บ้าน ในส่วนของทางใจทำให้เราเกิดความสุขใจ เกิดความรักกันมากขึ้น สามัคคีกันมากขึ้นในหมู่บ้านทั้งหมด

ภูฏ กล่าวว่าเป็นการสร้างความสามัคคีกันในหมู่บ้าน ถ้าไม่มีการผูกข้อมือความสามัคคีก็ จะไม่เกิด สร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ขจัดเสียซึ่งการทะเลาะเบาะแว้งที่จะมีหรือเกิดขึ้นและ การผูกข้อมือนี้นี้เป็นวิธีการดึงให้พี่ป้า น้าอา ในชุมชนได้รักใคร่กลมเกลียวกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เสาร์คำ กล่าวว่าเป็นการร่วมแรงร่วมใจกัน ก่อให้เกิดความสามัคคี ได้พบเจอกันได้ทักทายกันและได้ช่วยการในการทำกิจกรรมการงานต่างๆในหมู่บ้านและได้สร้างความสุขให้แก่กันและกัน

เจษฎา กล่าวว่าเป็นเรื่องที่ดีที่คนในหมู่บ้านได้ร่วมกันประกอบพิธีผูกข้อมือกัน เกิดความเชื่อความศรัทธาที่เหมือนกันเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สร้างความสามัคคีกันในหมู่บ้าน

๕. การผูกข้อมือนี้นี้ส่งผลให้กับสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง ?

พระพุทธรณ์ กล่าวว่า เช่นใบตองกง เราจะเก็บเอามาจากข้างทางมาห่อข้ามดัมมัด ปกติใบตองกงเราจะไม่ตัดทิ้งตัดขว้างแต่อย่างใดนะ ไม้พายที่ใช้ไม้พายหรือเสร็จไม้มานำ ไม้พายนี้นะเราจะใช้อันใดอันนั้นจะไม่ใช้หลายอัน ใช้จนกว่าจะแตกหักไป ซึ่งอันนี้เราจะถือใช้สับๆต่อกันมาจากพ่อแม่เนะ อีกอย่างหนึ่งคือ ภาชนะใช้โรยตอนเวลาตำข้าวปุก เราจะโรยงาที่ตำแล้วให้ลูกคลุกคล้ากันให้เข้ากัน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีในและใช้ในการทำพิธีกรรมผูกข้อมือหรือเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรม สิ่งเหล่านี้ก็ล้วนแต่เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติทั้งสิ้น

จะเข้ กล่าวว่าในการผูกข้อมือจะมีข้อห้าม ทั้งก่อนจะผูกและหลังจากผูกข้อมือเสร็จสิ้นแล้ว เช่น ห้ามฆ่าสัตว์ ห้ามเข้าป่าตัดไม้ ห้ามไปทำงาน ห้ามด่ากัน ให้พูดดีคิดดี สิ่งเหล่านี้เป็นข้อที่ต้องปฏิบัติกันทุกคนเพื่อความเป็นสิริมงคลให้กับตัวเราเอง

สม กล่าวว่าเวลาเรารินเหล้าเราจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเจ้าป่าเจ้าเขา ชุนห้วยชุนน้ำ เราจะกล่าวถึงชื่อเขาให้ปกปักรักษาเรารวมทั้งลูกหลานด้วย ทั้งที่อยู่ใกล้และอยู่ไกลเรายังขอเพื่อให้กับสัตว์เล็กสัตว์น้อยของเราที่ได้เลี้ยงไว้ ไม่ให้ตกที่ยากลำบาก หรือตกผาดตกตอยหรือตกเหว ไม่เจ็บไม่ป่วย เปรียบเหมือนเราขอจากเจ้าป่าเจ้าเขา ชุนห้วยชุนน้ำ แล้วเราก็ดูแลรักษาเขาคืนด้วยเช่นกัน รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้พอกับความต้องการ ดูแลต้นน้ำลำธาร ไม่ตัดไม้ทำลายป่า

กูฏ กล่าวว่า เราจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ขอให้ดูแลสัตว์ ดูแลป่าต้นน้ำ ดูแลลำคลอง แล้วเมื่อเราได้ขอแล้วได้ตามคำขอก็ต้องดูแลรักษาเอาไว้ โดยวันนั้นเราจะไม่ไปไหน ไม่ออกจากหมู่บ้าน ไม่ทำกิจการงานอื่นๆใดเลย เช่น จะไม่จับจ่ายซื้อของเลย ถ้าหากจำเป็นจริงเราจะขอติดไว้ก่อนแล้วเอาไปใช้ก่อน ถ้าหากใช้เงินซื้อเราจะไม่ทำกัน

เสาร์คำ กล่าวว่าในวันนี้เราจะไม่เข้าป่า ไม่ตัดไม้ ไม่ฆ่าสัตว์ทุกชนิด ทุกคนจะหยุดอยู่บ้าน เก็บปัดกวาดบ้านของตัวเอง รวมถึงในหมู่บ้านด้วย ซึ่งเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกทางหนึ่งเช่นกัน

เจษฎา กล่าวว่า ปกาเกอญอเรามีความเชื่อเกี่ยวกับสรรพสิ่ง ต้นไม้ป่าไม้ อยู่แล้ว เวลาผูกข้อมือเราก็ก่อนให้เจ้าป่าเจ้าเขา ชุนน้ำชุนห้วย ให้ปกปักรักษาเรา ให้อยู่เย็นเป็นสุขทั้งตัวเองและครอบครัว แล้วเราก็ดูแลรักษาป่าเขาลำเนาไพรคืนด้วย

๖. พิธีกรรมการผูกข้อมือส่งผลอะไรบ้างกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนอย่างไรบ้าง ?

พระพุทธรณ์ กล่าวว่า การผูกข้อมือนั้น เวลาผูกข้อมือพ่อแม่ก็จะอวยพรให้เราแต่สิ่งดีเวลาทำงานอย่าประมาท พ่อแม่จะคอยให้สติเรา สอนเราให้รู้ว่าเราไม่ได้อยู่ตัวคนเดียว เราอยู่ในสังคมหรือกับคนหมู่มาก ทำอะไรต่างก็ต้องรู้จักเกรงใจให้เกียรติกัน ทำอะไรก็นึกถึงคนอื่นด้วย อย่าทำอะไรให้เกินหน้าเกินตา อยู่ร่วมกันก็ต้องช่วยเหลือเกื้อกัน ช่วยเหลือสังคม การผูกข้อมือนี้นี้เหมือนกับปู่ย่า ตายาย เราได้วางหรือสร้างทางให้เราได้เดินไปตาม เราจะต้องเดินไปตามทางของเขาที่เขาวางสร้างไว้ให้แล้ว เดินตามแล้วจะได้ไม่หลงลืมพ่อแม่ หลงลืมพี่น้อง เปรียบเสมือนยานานใหญ่คอยให้เราให้กำลังใจส่งแรงจิตใจให้แก่เราและเป็นสิ่งมงคลให้กับเราในการใช้ชีวิต

สม กล่าวว่าการผูกข้อมือนี้นี้ส่งผลต่อพิธีกรรมอื่นเช่นกัน เป็นต้นว่า งานแต่งงาน สมัยก่อนนี้การแต่งงานจะไม่มีผูกข้อมือ แต่เดี๋ยวนี้กลับมาผูกข้อมือให้กับเจ้าบ่าว เจ้าสาว ผูกข้อมือเพื่อให้ขวัญของทั้งคู่อยู่ด้วยกัน

กูฏ กล่าวว่า เป็นโอกาสที่ลูกหลาน พี่น้องได้กลับมารวมตัวกันเจอกัน เพราะลูกหลาน พี่น้องบางคนก็ต้องไปอยู่ต่างถิ่น ไปเรียนบ้าง ไปทำงานบ้าง รวมถึงได้เจอญาติๆในหมู่บ้านด้วย ถึงแม้ว่า

บางคนไม่ได้กลับมาช่วยเราก็จะใช้ขวดเหล้าแทนในการผูก โดยจะผูกที่คอขวดเหล้าแทนเพื่อแสดงว่าเราได้ผูกข้อมือให้เขาแล้ว

หน่อคือ กล่าวว่าการผูกข้อมือส่งผลดีๆให้กับตัวเอง ทำให้เกิดความสงบสุข ความสามัคคีกันในกลุ่ม โดยการไปร่วมพิธีกรรมของแต่ละบ้านทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและต่างฝ่ายต่างก็อวยพรให้แก่กันและกัน

เสาร์คำ กล่าวว่าการผูกข้อมือเป็นการเรียกขวัญให้กลับมาอยู่ตัวเอง ทั้งยังเป็นการขอให้การทำมาหากินของตนเองเป็นไปด้วยความราบรื่น มีแรงกายแรงใจในการทำงานต่อไปข้างหน้า การผูกข้อมือนี้เองละที่เป็นวัฒนธรรมสามารถเห็นเป็นรูปธรรมเห็นได้ชัดและรับปฏิบัติสืบกันมาเป็นทอดๆ

๗. พิธีกรรมการผูกข้อมือส่งผลต่อพิธีกรรมอื่นหรือประเพณีอื่นในกลุ่มชนอย่างไรบ้าง ?

ไม่ได้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

๘. พิธีกรรมการผูกข้อมือมีอิทธิพลในการดำเนินชีวิตของท่านและชุมชนอย่างไร ?

พระพุทธรณ์ กล่าวว่า เช่นว่าเมื่อถึงวันเกิดของชาวบ้านในชุมชนเขาก็จะมาหา มาให้ผูกข้อมือให้ แต่งงานบ้าง ฝนร้ายบ้าง หรือช่วงปีใหม่ก็จะมาหาให้ผูกข้อมือเป็นสิริมงคลให้ เพราะเราเป็นพระสงฆ์เมื่อผูกข้อมือให้เขาแล้วเขาก็จะมีแรงกายแรงใจทำหน้าที่การทำงานเขาต่อไป ส่วนในของชุมชนนี้ก็จะมีมีการผูกข้อมือกันทุกหลังคาเรือนเมื่อถึงเวลา โดยที่จะไม่มีการบังคับให้ผูกแต่อย่างใด พอถึงเวลาผูกข้อมือต่างก็ตืออกดีใจที่จะได้เจอหน้าลูกชาย ลูกสาว ที่อยู่ต่างถิ่น กลายเป็นวิถีชีวิตที่ชาวปกากะญอทุกคนจะต้องถือปฏิบัติกันตามด้วยความเต็มใจและเป็นแบบฉบับเดียวกันในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้นๆ

หน่อคือ กล่าวว่าได้รับผลอันดีงาม และความเมตตาจากผู้เฒ่าผู้แก่หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน มีขวัญและกำลังใจในการทำมาหากิน และดำเนินชีวิตในทางที่ดีต่อไป

เสาร์คำ กล่าวว่า เด็กเยาวชนจะต้องศึกษาเอาไว้ด้วยเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว เพราะจะต้องสืบต่อไปตามขั้นๆไป เพราะพ่อแม่ก็สืบต่อจากปู่ย่า ตายายกันมาแล้ว

เจษฎา กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้ส่งผลต่อทางความเชื่อนะ ให้มีความเชื่อเหมือนกัน คือ เมื่อได้ผูกข้อมือแล้วจะอยู่เย็นเป็นสุขกันทั้งตัวเองและครอบครัว

๙. ชาวบ้านจะร่วมกันอนุรักษ์และรักษาพิธีกรรมการผูกข้อมือต่อไปได้อย่างไร ?

พระพุทธรณ์ กล่าวว่า จะต้องเก็บอนุรักษ์รักษาเอาไว้ ประการแรก คือ ไม่ให้พิธีกรรมนี้สูญหายไป พอถึงเวลาควรแก่การผูกข้อมือก็ต้องปรึกษาหารือกันตกลงกันว่าผูกข้อมือกันวันไหน ประการที่สอง การผูกข้อมือนี้ต้องผูกข้อมือตามแบบโบราณที่เขาทำกันมาไว้แล้ว จะต้องไม่ ขำวปัก

ข้าวต้มมัด หมูหรือไก่ มีอุปกรณ์หรือสิ่งของที่ใช้ให้ครบ ต้องทำให้ครบทุกขั้นตอน ไม่ใช่ทำไปเพื่อเป็นพิธีเฉยๆ ไม่ใช่แค่ทำเพื่อถือว่าเป็นพิธี เราจะต้องเริ่มต้นที่ตัวเองคือต้องดูต้องทำตามไว้เป็นตัวอย่างแล้วต่อไปก็จะสืบทอดต่อไปอีกสู่ลูกหลาน เบื้องต้นในการจะเก็บอนุรักษ์ไว้ก็ต้องรู้ว่ากระบวนการของพิธีกรรมเป็นอย่างไรบ้าง ต้องทำอะไร ใช้อะไร หรือจะถ่ายรูปไว้ บันทึกไว้ก็ได้ แล้วค่อยกลับมาดูอีกรอบก็ได้ เพราะถ้าไม่ยึดถือปฏิบัติกันต่อไปก็จะทำให้สังคม ชุมชน ก็จะอยู่กันแบบไม่มีความสุข เกิดผลร้ายๆต่อสังคมชุมชนเรา เช่น คนในชุมชนทะเลาะเบาะแว้งกัน ผลผลิตจากการเพาะปลูกไม่เพียงพอ สัตว์เลี้ยงเกิดล้มป่วยหรือไม่ขยายพันธุ์ต่อ ซึ่งเหล่านี้เคยเกิดขึ้นในอดีตมาแล้ว อย่างเช่น วันหรือเทศกาลอื่นๆที่ไม่ใช่ของปากะญอ เช่น การดำนากยลลาคต์ วันวาเลนไทน์ สิ่งเหล่านี้ยังให้ความสนใจ อย่างถือปฏิบัติกันมาได้ ทำกับการผูกข้อมือที่เป็นของปากะญอแท้ๆ แต่เดิมมาทำไมเราจะไม่ทำปฏิบัติกันต่อไปละ การผูกข้อมือมีผลทางกายและใจเราฉะนั้นเราจะต้องยึดถือปฏิบัติกันต่อไปเพื่อรักษาเอาไว้สืบเท่านั้น

จ๊ะเข กล่าวว่าต้องมีการจดบันทึกเอาไว้บ้าง ให้จดไว้บ้างจำกันไว้คนละนิดๆจะได้ค่อยๆซึมซับเข้าไป ต้องให้เด็กหรือเยาวชนได้กลับมาช่วยผูกข้อมือด้วย จะได้จำวิธีการปฏิบัติกันเอาไว้ เราจะต้องเก็บรักษาเอาไว้ต่อไปในข้างหน้าเพราะนี่เป็นสิ่งที่พ่อแม่ได้ปฏิบัติกันมาเป็นเวลานาน จะให้สูญหายไปไม่ได้

สม กล่าวว่าเรื่องนี้พูดยากเหมือนกันนะ เห็นถามง่ายๆแต่พูดยากไม่รู้จะพูดอย่างไรสำหรับตัวเองแล้วด้วยความเป็นคนแก่คนแก่แล้วก็ไม่อยากให้การผูกข้อมือสูญหายไป ต้องช่วยกันเก็บรักษาสิ่งเก่าๆของเราเอาไว้ ถ้าเป็นเป็นเด็กที่สนใจสิ่งเหล่านี้ก็จะง่ายต่อการสอนการถ่ายทอดความรู้ด้านนี้ให้ ทั้งนี้เวลาผูกข้อมือเองก็ต้องให้ลูกหลานได้กลับมาช่วยผูกข้อมือด้วยกัน ลูกหลานจะได้เห็น ได้เข้าใจเผื่อจะได้ซึมซับเอาไว้บ้าง ยิ่งเขียนหนังสือได้ อ่านหนังสือออกก็ยิ่งดี จะได้เขียนจะได้จดบันทึกเก็บเอาไว้

กู กล่าวว่าเราจะต้องผูกข้อมือปฏิบัติสืบทอดกันไป ทุกปีอย่างนี้ต้องผูกข้อมือกันกันสองครั้ง โดยเมื่อถึงเวลาผูกข้อมือก็เรียกลูกหลานที่อยู่ต่างถิ่นให้กลับมาช่วยกันผูกข้อมือ เผื่อลูกหลานจะได้เห็นจะได้เข้าใจซึ่งเป็นการสอนไปในตัวด้วย ที่จะต้องเก็บรักษาเอาไว้เพราะเป็นพิธีกรรมแต่สมัยโบราณมาที่สืบทอดกันมานานแล้วจากรุ่นสู่รุ่นจากบรรพบุรุษปากะญอเรา

หน่อคือ กล่าวว่าเราต้องอนุรักษ์และรักษาการผูกข้อมือนี้เอาไว้ อย่างน้อยเราก็ต้องผูกข้อมือกันปีละสองครั้ง ถ้าเราไม่ทำกันก็จะสูญหายไป ฉะนั้นจะต้องมีการผูกข้อมือเพื่อรักษาเอาไว้ไม่ให้หายไป

เสาร์คำ กล่าวว่าโดยปกติแล้ว เราได้พูดคุยกันประจำทุกปี ในการอนุรักษ์รักษาพิธีกรรมเอาไว้ เพื่อไม่ให้หายไปจากหมู่บ้าน เพราะเป็นจารีตของคนปากะญอที่มีมานานแล้วและเป็นพิธีกรรมในการก่อให้เกิดความรักความสามัคคีกันในหมู่บ้าน โดยเราจะต้องผูกข้อมือกันปีละสองครั้ง

คือ เดือนกุมภาพันธ์ กับเดือนสิงหาคม การผูกข้อมือทุกๆปีทุกครั้งนี้เป็นการซึมซับให้ลูกหลานที่มาพร้อมหน้ากันในวันงาน เมื่อซึมซับเข้ากันบ่อยๆก็จะเกิดเล็งเห็นถึงความสำคัญของการผูกข้อมือเอง นำไปสู่ความห่วงแหนต่อไป ที่เราจะต้องอนุรักษ์รักษาเอาพิธีกรรมการผูกข้อมือนี้อาไว้เพราะ พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้เป็นการบ่งบอกตัวตนความเป็น ปกาเกอญอของเรา เมื่อไม่มีการผูกข้อมือแล้วก็จะไม่มีอะไรสามารถบ่งบอกตัวตนเองได้ ทั้งนี้ยังเป็นสิริมงคลให้กับตัวเองและครอบครัว

เจษฎา กล่าวว่า พิธีกรรมนี้เป็นพิธีโบราณมีมาแต่สมัยปู่ย่า ตายาย เราต้องเก็บรักษาเอาไว้ ไม่ปล่อยให้สูญหายไป โดยเราจะต้องบอกแก่คนรุ่นหลังได้รับรู้ ไม่ให้ลืม เมื่อถึงเวลาผูกข้อมือก็ต้องพร้อมใจกันผูกข้อมือเพื่อไม่ให้พิธีกรรมการผูกข้อมือนี้นี้สูญหายไปและเป็นการได้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ ตามความเชื่อของพ่อแม่ ที่สืบๆกันมาแต่อดีต

๑๐ พิธีกรรมการผูกข้อมือส่งผลต่อเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ของชุมชนอย่างไร

พระพุทธรณ์ กล่าวว่า เวลาผูกข้อมือนี้นี้มีการสอนไปในตัวด้วย คือ สอนให้เชื่อฟังพ่อ เชื่อฟังแม่ เหมือนที่ภาษิตปกาเกอญอว่า เชื่อพ่อได้กินเยาะ เชื่อแม่ได้กินมาก นะ จะต้องไม่เถียงพ่อเถียงแม่ เพราะการเถียงพ่อเถียงแม่นี้จะทำให้การทำมาหากินของเราข้างหน้าจะเป็นเรื่องที่ลำบาก หากินไม่ได้ จะสอนกันมาแบบนี้ตั้งแต่เด็กแล้ว ทั้งยังต้องเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโสด้วย สังเกตจากเมื่อมีการตั้งวงเหล้าก็จะให้แต่ผู้ใหญ่อยู่กันเอง แล้วก็จะมีส่วนของวงเหล้าที่เป็นเด็กหรือวัยรุ่นหนุ่มให้เขา เป็นการให้เกียรติกล้ากลายเขา เวลาในงานจะไม่มีเรื่องทะเลาะชกต่อยกันนะ การทะเลาะชกต่อยกันในวันงานเราถือเป็นเรื่องใหญ่ นะ แล้ววันงานเราจะไม่มีการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตทุกชนิด ไม่ไปเที่ยวป่า ห้ามซื้อของทุกอย่างด้วย ข้อห้ามเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นสุขและเป็นการอนุรักษ์รักษาสังแวดล้อมไปในตัวด้วย

จะเข้ กล่าวว่า การผูกข้อมือเป็นการสอนเด็กไปในตัวของพิธีกรรมด้วย โดยผ่านคำผูกข้อมือไม่ให้เด็กดื้อ ไม่ให้เด็กก้าวร้าว ให้เป็นคนว่าง่ายสอนง่าย เชื่อฟังพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย เป็นโอกาสที่ดีที่ได้ให้ลูกหลานกลับมาบ้านแล้วได้อบรมสั่งสอน เช่น ห้ามไม่ให้เด็กหัวโก้ ห้ามไม่ให้กินขาโก้ เป็นการดึงจิตใจเด็กให้ยกสูงขึ้นมา จะได้จดจำได้มากขึ้นและจะได้เป็นคนว่าง่ายสอนง่ายเรื่อยๆไป

สม กล่าวว่า การผูกข้อมือนี้นี้เกี่ยวข้องกับการสอนเด็กด้วยละ โดยสอนเขาว่าจากนี้ต่อไปข้างหน้า สมัยพ่อแม่ได้ยึดถือปฏิบัติกันมาอย่างนั้นนะ ผูกข้อมือกันแบบนี้ นะ คำผูกข้อมือว่าอย่างนั้นนะ ดิมเหล้ากันแบบนี้ นะ ขับร้องบทลำนากันอย่างนั้นนะ จะต้องมีเด็กที่จำแม่นอยู่บ้างละที่จะจำได้ ในคำผูกข้อมือก็จะบอกกับลูกหลานตัวเองว่า อย่าเป็นเด็กดื้อ อย่าชน อย่าขี้เกียจ อย่าขัดคำพ่อแม่ คำผู้เฒ่าผู้แก่ แล้วก็ขอให้กาลข้างหน้าอยู่เย็นเป็นสุข อยู่ร่วมกันกับพ่อแม่พี่น้อง มีกินมีใช้ไม่ขาดสายเรื่อยๆ

ภูฏู กล่าวว่า การสอนเวลาผูกข้อมือต้องสอนแต่สิ่งที่ดี สอนให้เขารักพ่อ รักแม่ รักพี่ รักน้อง ซึ่งจะอยู่ในคำผูกข้อมือทั้งหมดเลย โดยท่อนแรกเป็นการขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์แล้วท่อนสุดท้าย

จะเป็นการสอน สอนให้เป็นที่เด็กดี อย่าดื้อกับพ่อแม่ ถ้าตั้งใจฟังก็จะเป็นประโยชน์กับเขาเอง ถ้าเป็นผู้ใหญ่ก็จะมีการสอนอีกแบบ แต่สอนตามแนวจารีตเดียวกัน

หน่อคือ กล่าวว่าเวลาผูกข้อมือคงจะสอนให้เด็กเป็นคนดี ไม่ดื้อ ไม่ซน ให้เชื่อฟังพ่อเชื่อฟังแม่

เสาร์คำ กล่าวว่าเวลาผูกข้อมือคำกล่าวท่อนแรกนั้นจะเป็นการขอให้อยู่เย็นเป็นสุข สุขภาพพละนาถยั้งแรง ห่างไกลจากความไม่ดีทั้งปวง ส่วนในท่อนท้ายนั้นจะเป็นการสอน คือ สอนไม่ให้เป็นคนดื้อ ไม่ดื้อกับพ่อกับแม่ ถ้าเด็กๆสนใจหรือตั้งใจฟังจริงๆก็ได้เป็นประโยชน์และจะได้สั่งสอนคนอื่นๆต่อไปในรุ่นหลังได้

เจษฎา กล่าวว่า เป็นความเชื่อที่ผ่านมามากหลายชั่วอายุคนแล้ว เป็นการสอนในตัวของผู้ที่กรรมเองอยู่แล้ว คือ สอนให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สำนานสามัคคีกัน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล : พระญาณพล กิตติปัญโญ (ไพโรมรรัตน์)

เกิด : ๑๙ มีนาคม ๒๕๓๓

ภูมิลำเนาเดิม : อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

การศึกษา : พุทธศาสตรบัณฑิต (ปรัชญา) รุ่น ๕๙

ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดศรีปันเงิน อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่